

Szerkesztőségi iroda:

R-Szombat, Losonczy-utca 24. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmertelen levelek nem fogadtatnak el. Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASÁRNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R-szombat, Losonczy-utca 24. sz. **Rábely Miklós** könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetőnény-, nyilvtér- és felszámolások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos peitör terfoga . . . . . 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után . . . . . 30 kr.

Nyilvtér:

Egy sor . . . . . 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont” kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönben minden hazai postahivatal. Az előfizetések legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az apostolok.

Ha jól átnézzük a felvidéki középiskolák értesítőit évről-évre: nem kerülheti ki figyelmünket azon körülmény, hogy a születésüknel fogva tótajku tehetségesebb növendékek folytonosan nagyobb számmal lépnek oly pályákra, melyek egyrésztől hosszasak, másrésztől csak tekintélyes anyagi támogatás mellett végezhetők. S ha meggondoljuk, hogy az illetők, dacára annak, hogy legtöbben alig képesek a beneficiumokkal ellátott középiskolát is önérejükől, kizárólag saját szüleikre támaszkodva elvégezni, s mégis ennek megtörténtevel leginkább Bécs felé ösztönlenek: lehetetlen arra gondolatra nem jönnünk, hogy ezek akadémiai pályájukon titkos utakon és módokon segélyeztetnek, hogy az orvosi és az ügyvédi cursust elvégezhessek.

Nem czélunk ezuttal e titkos források eredetét kutatni, melyet mindenki sejt, hanem egyszerűen felmutatni azon okokat, melyek tótajku polgártársaink tehetségesebb gyermekeit e két pálya felé vonzák.

Mi sohasem tartoztunk azok közé, kik „pereat”-ot kiáltanak azokra, kiknek bölcsője felett nem magyarul hangzott az altató dajkadal, ha magyar honpolgári kötelességérzet honolt és honol szívökben; s csak azok ellen emeltük és emeljük fel szavunkat, kik báránybőrbe öltözve hintegetik a hazaelles eszméket a tudatlanok szívébe, s így higgadtanbban itélhetjük meg. — mert szenvedély sohasem vezetett tollunkat — a fenti körülmény indító okait is.

Ugyanis azt tapasztaljuk, hogy míg a közelmúltban azon ifjak, kik félrevezettetek, leginkább egyházi pályára léptek, hogy mint papok és tanítók hintegessék azon elveket, melyeknek megvalósítása egyenmő a hazaárulással: addig ma már alig egy-kettő lép egyházi pályára, mert vezetőiktől, kik odunkban biztosan működnek még ma is, jó eleve tájékozva lettek, hogy ma már a hazafias szellemű egyházi előljárárság ébersége folytán nehezen fognak boldogulni s így a reájok pazarlott összegek valószínűleg kárba vesznek. Gondoskodniuk kellett és kell tehát oly pályáról, mely függetlenebb, szabadabb; s a mely e mellett hivatva van arra, hogy azon családok szentélyébe, melyekkel az illető összeköttetésbe lé-

pend, — a tolakodás látszata nélkül — kényelmes otthont találhasson. Erre pedig, úgy hisszük nem tévedünk, ha kimondjuk, hogy az orvosi és ügyvédinél alkalmasabb pálya nincs. Nincs pedig azért, mert az elsőre egészségét és életét, a másodikra pedig anyagi jólétét bizza az illető, s e megbizással egyszersmind kezébe adja jövő sorsát, szívet, lelkét is leköti, — mi, különösen a kevésbé művelt közönség körében olyan tér, melyen az illetőnek hódítani, s a hazaelles eszméknek bajnokokat szerezni könnyű és háladatos munka.

S épen azért, mert több évi tapasztalataink támogatják állításainkat: bátrak vagyunk a „Tót közmívelődési egyesület” figyelmét e körülményre felhívni, s kérni annak vezérférfiait, — kiknek hazafiságában kétkedni egyáltalában véve nem lehet, — miszerint igyekezzenek oda hatni, még pedig teljes erővel, hogy ezen leendő apostolok a magyar haza számára tartassanak meg. Ezt pedig csak akkor lehet elérni, ha a törekvő ifjakat megmentik azoktól, kik ölelő karral várnak reájok, egyik kezökben a segélyösszeggel, másikban pedig a hazaelles eszmék egész legióival. Ennek pedig szerintünk csak akkor lesz meg a várt eredménye, ha már a középiskolák növendékeire is kiterjesztik figyelmüket. Hadd lássák azok, kik megérdemlik, hogy sorsukat nemesak hozzátartozóik, de még honfitársaik is figyelemmel kísérik, irántok melegen érdeklődnek, mert csakis így lehet korán szívökbe oltani azt, hogy ők is édes gyermekei azon földnek, melyet Magyarországnak neveznek s idővel büszkék leendnek azokra, kik őket már kora gyermekségükben szeretetteljesen vették karjaikra s czélhozjutni önzetlenül segítették. S ekkor bizonyára nem leendnek kénytelenek az egyes középiskolák igazgatóságai oly szigorú ítéletek hozatalára, minőkkel napjainkban kelletlenül sürűbben találkozunk, mert nem lesz pánszláv eszme a középtanodákban, s nem lesznek annak áldozatai. —r—

Megyei értekezlet.

Fáy Gusztáv megyei főispánunk 50 évi szolgálati jubileuma ügyében gróf Andrassy Manó, Hámos László és Szentiványi Árpád országgyűlési képviselőink f. hó 21-ére

Imádság az nekem
Szabadsággalommal
Az Istent dicsérem!

Pósa Lajos.

Női szépítő szerek.

(Ékes predikátó a bájos hölgyeknek, ha meghallgatják.)

Kedves hölgyeim! Önök bizonyára mindannyian nemkülönben illő, mohó kíváncsisággal veszik kezökbe a kisdéd lapot hogy elolvassák e cikket, mely a hangzatos és esalagató cím után itélve kiválóan olyannak ígérkezik, melyet elolvasni érdemes, hogy talán az ebben előadott, s eddig ismeretlen szépségtapasz rendkívül előnyeiket felismerve, azt rögtön alkalmazásba vehessék. Boldog halandó én! a kinek legalább annyi üdvösség jut osztályrészül, hogy az eddigi sorokat ragyogó szép szemek futják át, mert hogy e szép szemek haragtól villogó tekintettel azonnal más felé szögeződnek, mihielyt ama végzetes igéket kimondom, hogy én nem új szépségtapasz, hanem a régi, nagyon is elhanyagolt szépítő szerek mellett ütöm a dobot, — az olyan bizonyos, mint a kétszerkettő. De hát már ezer boesánat bájos hölgyeim! hivatásomból folyó kötelesség — ha annyi ellenséget szerzek is, mint a hány porszem. — hogy a család világ ellen predikáljak, s a hamisíthatlan szépségeket kenetes szavakkal árulgassam. — Én mérték alá akarom önöket állítani kendőzetlen areczal ürt betöltő, hiányokatkiegészítő pótlékok nélkül. — Haraguszna? A ki haragszik, annak nincs igaza.

Ösrégi tapasztalat, hogy a nők sokat áldoznak a hiuság oltárán, s manapság különösen szemetszuró az a tömeges és költséges látogatottság, az a rendkívül nagy szám, melyben ők a hiuság vásárára részt szoktak venni. Hogy is éneklí a költő: Asszony! hiuságát ne ved. Pedig hát miért e hiuskodás? Tertullian mondotta egykor, hogy a nőknek egyáltalában nincsen okuk a hiuságra, kevélységre, a maguk feleziczomázására, ha meggondolják, hogy az egész emberiség vállait nyomó teher Évának

Rimaszombatba, értekezletre hívták össze a megyei bizottság tagjait és a megünneplendő nagyszámu tisztelőit.

Gróf Andrassy Manó rosszullete a megjelenésben akadályozván, az értekezletet Szentiványi Árpád nyitotta meg. Az értekezlet elnökül Dapsy Vilmos kuriai nyugalmazott bíró-, jegyzőül Marton János ügyész megválasztván, megindult a jubileum megtartási módozatai iránti eszmecsere, melynél Szentiványi Árpád, Hámos László, Fornét Jenő, Török János, Farkas Abrahám, Boruemisza László és Marton János ismételt felszólalása után a szükséges intézkedésre vonatkozó teljhatalommal felruházva, s a megye minden vidékét szem előtt tartva, egy mintegy 80 tagból álló végrehajtó bizottság kiküldetett. Ezen bizottság elnöke és jegyzőjeül az értekezlet elnöke és jegyzője, pénztárnokául Nagy Ferenc rimaszombati városi főjegyző jelöltettek meg.

Habár az értekezlet végleges határozatot nem hozott, a tett nyilatkozatok szerint az ünnepély programja a következőkben körvonalozható:

A szeptember második felében tartandó két napi megyei közgyűlést megelőző este lesz fáklyás menet a rimaszombati dalárda közreműködése mellett és szónoklattal. A gyűlés első napján a jubilans olajfestésű arcképe lelepleztetik, s egy emlékalbum nyújtatik át, mire a megyei és szomszéd megyékből küldöttek és testületek tisztelgése következik. Az ünnepély befejezésül lesz közebéd és este valószínűleg bál is.

Az értekezleten megjelentek nagy számából lehet következtetni, hogy az érdeklődés megyeszerte általános s az ünnepély ugy a jubilans bokros érdemeinek, az irányában mindenkor nyilvánult köztisztelnek, valamint Gömörvármegye méltóságának megfelelő lesz.

Közzgazdszat.**A tejszövetkezet és a tizedes törtek.**

A „Gömör-Kishont” 27. számában „a tejszövetkezet érdekében” cím alatt közlöttek olvasásakor meglepettem a tizedes törtekkeli bánásmód által. E cikkben V. Gy. ur dacára annak, hogy az általam felvett számokat meghagyja, sajnálatát fejezi ki, miszerint a tejgazdság (itt) 1-0 mm. szénát nem képes 1 frt 80 krral értékesíteni, hanem csak „1 frt 13³⁸/₁₀₀” krral.

Hogy e számítás miképen jött létre, miképen volt lehetséges a felvett tételeim meghagyása mellett az összegeket quasi kijavitva közölni, azt csakis a tizedes törtekkeli mostoha bánásmódból magyarázható ki. Ugyanis igen tisztelt V. Gy. ur az általam közlötteket egészen elferdítve veszi számítása alapjául.

Az emlékirat rekriminált a) pontja így szól: 60 drb tehén, 2 bika 220 teletelési napon át belekerül, ha darabonként és naponként 5 kgm szénát, 5 kgm török vagy tavaszszalma, 3 kgm korpa (a 3-80 kr.) 11-40 kr., 10 kgm

büne miatt nehezül reánk. De mikor nem gondolják meg! Mikor a parfüm, rizspor, illatos kenőcsök (Csillag Annaféle) stb. egész halmaza, a turnür, halesontok stb. egész özöne kínálkozik a hiuság vásárára a testi szépség pótlására és emelésére, — miért ne igyekeznének azt felhasználni? A divat, mint bömbölő Moloch, mint az ó-testamentumi Behemóth és Leviáthám pusztítva jár mindenfelé, s lépéseinek nyomában tönkrement családok, éhséggel küzködő emberek keseregnek.

És hogyan akarják elérni önök hölgyeim a külső szépséget! A tagok erőszakos irányu fejlődésének erőszakos meggátlása, az izmok lehető szabatos kiterjedésének megszorítása, az emberi fenség legeklatásabb kifejezőjének, a homlokknak eltakarása által. Így ölt az arez halvány, beteges színt, persze arra már rózsákat kell festeni, s hogy üdűbbnek mutatkozzék, fehérítő rizsporral, rózsavizel stb. behinteni. A frou-frou, e megmagyarázhatlan hajviselet, elmaradhatlan. — A kinek nem adott a természet corallpiros ajakat, feltünő szemöldököt, tejfehér arecot, van fübe-fába szer, arra való, hogy azt felhasználjuk, — ez az önök logikája szép hölgyeim! A mit nem kellene, azt a világ előtt kaczerkódva mutogatják; maholnap egészen födetlen mellet járni dicséretreméltó ékesség leendő; a mit pedig kellene, azt eltakorják. Milyen vissza rend! minő felfordult világ.

Bizonyára sokat hallottak és olvastak önök a régi görög nőkről, az ideális szépség eme kedvelt alakjairól. Lam, azok még nem ismerték az arez kendőzését, a derek természetellenes karesuságát épen hibának tartották, de igenis a tagok gátnélküli, plastikailag való kidomborodása, az arez természetes színe és üdősége és a homlok nyiltságában találták fel a valódi szépségnek a fogalmát, s minden idők, s így napjaink kiváló esztetikuskai és művészei is végtelenül tudják helyeselni izlésüket. — A szobrász vésoje, a festő esetje mindenkor hálás tárgyat talál ez alakokban.

Sajnos, hogy eféle az ósgörögökéhez hasonló, e tekintetben tisztult esztetikai fogalmakkal csak kevés ókori nép-nél találkozunk; maguk az ószövetségi zsidó nők napnál fénye-

T Á R C Z A.

A pacsirta.*)

„Gyere ide, szállj ide,
Te dalos pacsirta!
Nézd csak, nézd milyeu szép
Aranyos kalitka!
Jobb lesz itt, ha mondom,
Mint kiesi fészkedben,
Ugy élsz majd, éldegélsz:
Kis király se szebben.
Minden, amit kívánsz,
Teljesül egyszerre,
Szép ezüst valyuból
Ihatol kedvedre,
Nem csinálsz egyebet,
Te dalos madárka:
Csak dalolsz énnekem,
Eunyi lesz az ára!”

„Köszönöm jó fiu
Nem kérek belőle!
Jobb nekem szegényen
A szalad mezőbe!
Nem fényes a fészkeim,
Mint az a kalitka,
Boldogabb a rögben
Mégis a pacsirta.
Főlszállok a porból
Lebegő szánnyamon,
Hirdetem a tavaszt
Szívemből, szabadon.
Dalom nem aladó,

*) Mutatvány szerzőnek gyermekversek című legújabb kötetéből, melyet az országos közoktatási tanács is melegen ajánl a szülők és gyámok figyelmébe. Kapható a szerzőnél Szegeden. Ára a díszesen kiállított kötetnek 2 frt o. é. Szerk.

répa (0.4 kr.) 40 kr., összesen 15.40 kr. Az összes fent-nevezett állatállomány tehát 2100 frt 56 kr.

V. Gy. ur pedig meg nem érte a miről szó van, így reprodukálta: 60 drb tehénre 220 teletési napon át, naponként és darabonként 3 kgm korpát a 3 frt 80 kron számítva, mmászáját, 3 mm. után esik egy napra 11 frt 40 kr., naponként s darabonként 10 kgm répa a 0.4 kr. (6 m.) 4 frt, erre a kiadás naponként tesz 15 frt 40 krt.

Az én számításom szerint egy darab tehén tartása 1 teletetési napon át belekerül összesen (a széna ára nélkül) 15.40 kr. (15⁴/₁₀*) krba, mit V. Gy. ur 15 frt 40 krnak olvasott és most már tudva ezt, kitűnik, hogy számításai a helyes alapot nélkülözik.

Hogy pedig állításomat bebizonyítsa n. kénytelen vagyok V. Gy. ur erre vonatkozó számítását részletezni.

Számítása szerint egy drb tehén naponként széna-s töreklől eltekintve elfogyaszt 3 kgm korpát, összesen 11 frt 40 kr. árban, 10 kgm répát, 4 frt értékben, összesen tehát igen tisztelt V. Gy. ur számításai szerint belekerül egy tehén, naponta 15 forint 40 krajczárba és így 220 teletetési napon 3388 frtba. Ha már most 60 drb tehénen és 2 bikát számítunk, ugy ezen állomány az egész teletetési idő alatt kerül 210056 frtba. (Az összes bevétel pedig csak 9166 frt 80 kr.)

Kitűnik tehát ebből, hogy V. Gy. ur a tizedes törtek alakjában írt kr-okat helytelenül olvasva, forintokká nézte. És így az általa 1287 frt 44 krban végösszegképen kimutatott különbözet elesik, az 5047 frt 83 kr. összes kiadás pedig marad a maga valóságában.

A 9166 frt 80 król ha levonjuk az 5047 frt 83 krt, a szálastakarmány ára fejében 4118 frt 97 kr. marad és nem pedig 2861 frt 53 kr., mint a hogy azt V. Gy. ur tévesen mutatta ki.

Valamely gazdasági vállalat a gazdára nézve akkor gazdaságos, ha az minél kevesebb kiadásokkal van összekötve és a mellett a legmagasabb tiszta jövedelmet képes kimutatni. Ebben ki van fejezve az egész gazdálkodás mestersége. Elismerem és soha sem mertem kétségbe vonni, hogy az édes tej eladása a termelőre a legnagyobb tiszta jövedelmet biztosítja. Természetesen itt csak azon kérdés merül fel, hol s mily áron értékesíthető az. Legjobb volna és legtöbbet jövedelmezőnek a teheneink, ha Gömörmezyt vaskerekeken legalább Hatvan tájékára lehetne tolni. Különbben az édes tejnek nyers állapotban való értékesítésére nézve részemről kísérletezések folynak, s az eredményről nem fogom elmulasztani az érdekelteket annak idején a megyei lapok hasábjain értesíteni. — Annyit azonban már most is mondhatok, hogy vasuti közlekedésünk a fővárossal az édes tej szállítására vonatkozólag annyira kedvezőtlen, hogy a frissen kifejt tej csak 24—26 óra múlva szolgálható ki a fogyasztóknak. Különbben pedig hiteles bizonyítékokkal is szolgálhatok az iránt, hogy Budapesthez sokkal közelebb fekvő helyekről (nem öszzeszedett, hanem egy és ugyanazon majorból) beküldött tejminőség is (nyári napon) igen sokszor megsavanyodva érkezett a megrendelőkhöz. — Ezek a közvetve szerzett tapasztalatok késztettek arra, hogy a tejszövetkezet üzletét tulnyomóan sajtkészítésre ajánljam fektetni és csak kis részben édes tej eladására.

A juhok által elfogyasztott széna árának kiszámítására nézve elfogadom a V. Gy. ur által kimondott méltányossági elvet olyan irányban, hogy valamint a teheneknél az épület tökéjének törlesztésére semmi sem vétetett fel (kivéven a hodály átalakítási és berendezési költségek után a kamatot) úgy a juhoknál sem kívánok beszámítani e czimen kamatokat és az így adott alapokon lesz a számítás eredménye szénára nézve 67 kr. mmászáunkét.

Eltekintve a V. Gy. ur helyreigazításaitól (?) megjegyzem, hogy az emlékiratban közölt pénztételek nem tekinthetők valami olyanféle chablonnak, mely minden egyes gazdaságra szigorúan alkalmazható volna. Ezek főleg azért közöltettek, hogy az érdekelt gazdák figyelmeztetve legyenek, minő tételeket vegyenek számításaikban irányadóul.

Különbben ugy is mindketten egy célt tűztünk ki magunk elé, esakhogy más-más módokat mellett, s tisztában vagyunk a felől, hogy e jelenlegi közgazdasági viszonyok mellett egyedül a szarvasmarha-tenyésztés az, mely által a gazda existenciáját biztosíthatja. **Karál János.**

*) Könnyebb megértetés végett ősi modorban.

K. J.

Kirándulás a dobsinai jégbarlanghoz.

Láthattuk volna a Himalaya legmagasabb csúcsára felmenet a világ legszebb panorámáját. (megfelelő távesövekkel) láthattuk volna a piramisok csodaszzerű arányait, a Niagara vizesét, az Aethna gyilkos kráterét stb. stb, de mivel mindezeknél meglepőbb a dobsinai jégbarlang, meglátogattuk ezt.

De ne vágjunk az események útjába, hanem engedjük azokat lefolyni ugy, a mint rendben következnek.

Tehát három katonaviselt. meg egy nem katonaviselt (ez utóbbi magam valék) elhatározta hosszas vajúdások után, hogy levegőben levén a turistáskodás meg az athletáskodás, elmennek turistáknak meg athletáknak: — t. i. hogy elgyalogolunk a dobsinai jégbarlanghoz. Indulás Rimaszombatól délután az 1 órai vonattal Tiszolezra, onnan gyalog még az nap Murányba s este fel a szép murányi Vénus ós lakóhelyére, a várba, hol is meghálván, gyönyörködünk majd a hegyek közül fölkelő nap felsőleges látványában. — Azonban ember tervez, szabó végez; mert kérem, gyapju ruhánkban a juliusi nap hevében felolvadtunk volna, meg hát tisztességes ruhában az ilyen kirándulás nem elég impozans; külön turista öltözéket készítettünk, melyek a mondtott időre nem készülvén el, csak az esti 6 órai vonattal indulhattunk el. Tiszolezra 1/9 órákor értünk, hol is megestelivzén, 9 óra után kerekedtünk fel Murány felé. A fölkelő nap helyett, melyet már semmi reményünk sem vala a váról másnap reggel megpillanthatni, csak a fölkelő holdat üdvözölhettük, mely égi test igen alkalmas uti társnak bizonyult, a mennyiben nélküle bajosan botorkáltunk volna el a murányi hegy aljában elterülő kis Murány község vendégszerető fogadójába, hol az üdítő álm, pillangó szárnyain emelve vitt-fel bennünket a várhegy legmagasabb csúcsaira.

A nap már megfutó pályája negyedét, midőn ébredő társaimmal a vendéglő nyugati ablakából megpillantók a szép várhegynek a nap sugaraiiban fűdő ormaint.

Felöltözökön, magunkat rendező pillanat műve volt, s tényleg megkezdők a vár megmászását azon egy murányi lakos által tett vigasztaló kijelentés kíséretében, hogy a régi szekéruton való hosszabb ut alig emelkedik valamit. Ötnegyedórai hatalmas tudógymanasztika után, miközben érzők azt is, hogy lábaink vagnak, az alig emelkedő uton feljutottunk az erdészlakhoz. Az erdészlak nymphája által nyújtott üdítő nektár élvezete után még mintegy 100 métert haladtunk szintén alig emelkedve vagy 45 foknyi szög alatt, s fent voltunk a várban.

Mily ünneplés pillanat! Szívünk dobbanásain kívül (az igaz, hogy ez hatalmasan vert) csak a szél által meg-megingatót falevelek és ágak összeverődését hallhattuk.

Elmerültünk a romok szemléletébe. Visszaidéztek emlékezetünkbe a hatalmas várurak mulatozásait, a lovagi játékok pompáját, a vadászatok zaját, rivalgó kürtjeivel, s a esatlósok vig koczajátékait, a vár falaiba alkalmazott vas-karikák megpillantásánál az ősidők borzalma; majd az agyuk dübörgő moraját s az ellenséges hadvezér foglalt esékjárt hallottuk *elesattanni a szép Vénusnak védelemben kipirult ajkain.

Felcsodva álmodozásainkból, a jelenre tértünk vissza s letekinttünk a várat környező vidékre. A kilátás szük tere szorult a vár közvetlen közelében levő hegyek miatt, de a murányi völgy smaragd színével, a vár megett elvuló hegy félkör alakú sziklafalaival, s a két hegy között tátongó mély völgy igen kellemes látványt nyújtott.

Egy óráig időzhettünk fent, jól meguézve mindent, miközben ólmos színű felhők takarék el irigyen a nap mezejének azurját, s e körülmény késztetett a visszatérésre. Megindultunk a most már alig ereszkedő uton: tudók pihent ugyan, de májuk és vesénk hatalmasan dolgozott, s agyvelők minden lépésnél meg-megrázkódtak.

Bőségesen fogyasztva az akasztófa-humort, végre lejutottunk a fogadóhoz, hol ebéd előtt kipihentük a hegy-mászás fáradaimait s vártuk a megeredt eső megszűnését, hogy utnak induljunk Murányhután át Telgárt felé, ott meghálándó és onnan másnap korán reggel a sztraczenai völgybe érendő. De Jupiter pluvius nélkül számoltunk: egész délutáni 4 óráig kellett várunk, míg utnak eredhettünk. Athletai bizalommal kerekedtünk fel a mondott időben s a murányi bükkerdő kanyargó utain türelem fogytáig haladva,

jórávaló tehetségeket, melyekkel a női nem a férfiakhoz hasonlóan megvan áldva, de az aztán már ismét a két nem közötti természetes jó viszony alapja, hogy a nőneavatközék férfi magasabb jogkörébe, amit pedig az emantipáció előfutárai megkísérlenek. Mert nem a férfi teremtetett az asszonyért — mondja Pál apostol (gondolom önk előtt is tekintély) — hanem az asszony a férfiuért, azért kell az asszony fején lenni a férfi hatalmának.

Ennyit figyelmeztetésképen, különben a jó barátság kedveért nem kutatom a belső hibákat, hanem rövid vonásokban megrajzolom azt a nemesen egyszerű képet, melyet képzeletembe — igaz realis élő és történeti példák után — megalkottam önköröl. Megfelelek e kérdésre: milyennek szeretem én önököt látni? melyek azok a szépítő szerek, melyek önököt ékesebbekké teszik a rubinkónél, drágábbakká az aranyánál, esilágóbbakká a gyémántnál.

Az önök hivatása, szép hölgyeim, a házon belől van, azért az első tulajdon, a mivel a nők ékeskednek a háziasság. Mondják meg: elérhetik-e ezt ugy, ha csillogni és magukat mutogatni akarják? Pedig ha a külső szépségre, a feltűnni vágyásra oly sokat adnak, ezt tenni elkerülhetlenül szükséges; aztán meg önök manapság már az önállóság eszméjétől hajtatva egyedül, minden támasz nélkül igyekeznek belevegyülni az élet prózai üzletviszonyaiba, a mely nemcsak a házonkülvüli természetellenes foglalkozásokra készíteti önököt, hanem letörli eleven, gazdag, ideális irányu kedélyök himporát. A háziasság minden egyéb női erénynek a forrása és megfordítva, minden bűnnek alapja a háziatlanság. Igazán mondja a közpéldaszó: uti cifra, házirosz; a kán a házon kívül csifrálkodnak, a házon belől szenny, mocok és tisztátalanság mutogatja magukat piperező kezeik nyomát. Miért keresik önök a kecsét, a kellemet, bűvhatást merő külsőségekben? hiszen régen megmondotta bölcs Salamon, hogy csalárd az emberek előtt való kedvesség és hibábalvaló a szépség. Ugyanő a háziasság nők példányképét oly megragadó vonásokban esetelí, hogy azt ma is mindenki aláírhatja.

Azt mondja ugyanis, hogy az ilyen nő gyors, serény,

másfél óra múlva érkezünk fel a murányhutan magaslatra s innnan le a hutai fogadóba. A javornai ut Telgárt felé esabitóan integetett s esalogatott a továbbmenésre s athletáskodás hevíkben ketten: az egyik katonaviselt meg én váltig üttök a mellünket, hogy debizon tovább megyünk gyalog még ma, míg a két másik katonaviselt, athletai mivoltunkat lealázó „fogat” szóval rontott be a fogadóba, hova mi is követtük őket a most hirtelen neki vadult szélvész, dübörgő menydörgés és a ezikázó villám esattanása nem épen kellemes accordjai között . . . .

Megvirradtunk biz' mi Murányhután, 3 órányira Telgártól, s csak másnap reggel indultunk el ketten gyalog, ketten kocsin.

Az ut a Javorinán át, kárpótolt minden eddig szenvedett és ezután szenvedendő fáradaimkért. A lejtőkön legelő juhnyáj kolompjai, a juhász dudájával oly sajátos zöngévé olvadt egybe, melyet semmiféle más hangszer visszaadni nem képes. Gyönyörű fenyesek kanyargó fehé utakkal, szebbnél szebb erdő részletek tárak fel bájaikat az ut mellett elfolyó patak körül, s a művész esetjére lenne szükségem, hogy visszaadhatnám az erdő ezer meg ezer változatu képét. Utunk kellemesen haladt a Királyhegy aljában a Garamtól egész Telgártig, hol az eső több ideig kényszerített maradni, semmint szándékunk lett volna. Délután 2 órákor fogtunk hozzá az utolsó tourhoz: Telgártól a barlangig, mely 2 órányit ut gyalog. Már haladhattunk vagy 2 óráit, midőn egy kerülőtől megtudtuk, hogy már csak egy órányira vagyunk, de nem a dobsinai jégbarlangtól, hanem magától Dobsiatól, s hogy a barlang ide még vagy 3 óra. Eltévessztettük az utat: vissza kellett mennünk, segészen az ellenkező irányban haladva, nagy fáradtan a gyalogolástól és nem épen kellemes hangulatban a bosszuságtól, 7 óra felé érkezünk a sztraczenoi völgybe, hol érzéketlen a természet szépségei iránt, epekedtünk egy diván puha vánkosa után.

Ekkor két másik társunk már összeharagolta a környéket, megmásza a 120 méter magas „Eles kő” nevezetű sziklahegyet, s tájékozódta a barlang holléte iránt is. Másnap együtt mentünk fel a jégbarlangba.

A jégbarlang, bár előre elvöltünk készülve nagyszerűségére, már impozans bemenetével is meglepett bennünket. Plaidekbe burkolódva, kezeinket keztyükbe dugdosva haladtunk le s fel a fagyos szentek birodalmában, melynek óriás arányai szent borzalommal töltönek el, sötét, hideg üregei pedig siri gondolatokat ébresztének bennünk.

Az egyes jégképződmények leírására nem vállalkozom, csak azt jegyzem meg, hogy a ki érdeklődik irántuk, nézze meg.

A barlang megtekintése után a hazamenetéről gondolkodtunk. A jégbarlang vendéglősét felkértük, hogy gondoskodjék fogatról, mert a gyaloglási viszketeg immár nem bántott bennünket többé; talált is egy szenes szekeret, melynek kényelmes zsákjain elhelyezkedve, mesés összgergő nyi összeráztunk magunkat Tiszolezig, hogy ama szándékról, melyet egy — társaim előtt ismeretes — körülmény tettetett fel velem, hogy t. i. ezentul gyalogolni csak kocsin megyek, lemondtam . . . . inkább vasuton.

A nem katona viselt.

Levelezés.

Jánosi, 1886. július 22.

T. Szerkesztő ur! Az aratásról kellene valamit írni, olyant pedig, a mi örvendetesen hangzanék. Amde bármire tekint a szem, bárkit tudakozunk ki ez irányban, ha egészen őszintén akar beszélni, nem mondhat mást, mint a mit magunk is látunk vidékünkön, hogy t. i. az őszi életek füvesek, a kapások elmaradtak s így nem sokat ígérők, de az árpa és a zab régen volt olyan szép, mint az idén. Takarmány tekintetében is — legakább eddig — gyengen ruházódhattunk be a féli időszakra. Minthogy pedig ország-szerte ez a helyzet képe a nagy általánosságban, a ki figyelemmel kíséri a gabona arakat, nem igen nagy lendületet tapasztal e téren, legkevésbé olyant, a mely arányban lenne a természet korlátolt volta.

Községünk a megye székvárosához közel lévén, annak minden nagyobb lüktetését megerzi. A tegnapi mozgalmas nap is zarándoklásra hívott fel bennünket, valamint az egy bizonyos tekintetben hozzánk tartozó szomszédos palfalusiakat

a restségnek étkét nem eszi: ha férje van, benne feltétlenül bizik, s jóval illeti őt és nem gonosszal életének minden napjaiban; az ő kezei soha nem nyugosznak, ültet, gyomlál, sző, fon, még éjjel sem aluszik ki az ő világa; szorgalmasan vigyáz házanépe dolgára, ő maga is jó példával jár elől, megövedzi derekát és megerősíti karjait; amellett szelíd, áldott, jó lelkéhez illoleg markát megnyitja a szegények, kezeit kiterjeszti a szükölködőknek; nem okatlanul drága öltönyök, hanem erő és belső ékesség az ő ruhája, ha kivülről feketé is, de belőlről megnyerő, igazán szép és vonzó, végül, a mi különösen kiemelendő, az ő száját bölesen nyitja meg, tehát nem kelepel örökké, nem áll ki a kapuba, hogy másokkal összejöven, szószátyárkodjék, vagy beállván Fama vőninek, házról-házra adja, növelje és tóditás a pletykaságokat. Mindezek mellett megvan örökös vídám, derült kedélye, mely a házi életben, mint melet és jótékonyaságot árasztó napsugár fénylik; minden bűt kiengesztel, minden felhőt eloszlat, ugy jár-ke, mint a bethlehemi pásztorok békességét hirdető anyala, ugy repked, mint a Noé galambja. Harag nem torzíja el arcvonásait, mordság nem ül tekintetén, mert hát ez lényéből vetközteti ki a nőt, a böles Salamon szeriut jobb lakni a ház zugolyában, mint a haborgó asszonyal, jobb lakozni a pusztának földén, mint a feddődő és haragos asszonynyal és hogy a gonosz, mord kedvű asszony alatt még a föld is megindul, mikor férjhez megyen. Kedves hölgyeim! a nőt ékesítő szépségek itt már le vannak írva, ugyan vegyék ezt szívökre!

Van nekem egy igen szeretetreméltó urambátyám, a ki mindig azt szokta mondani, hogy az asszony minden rosznak kufteje, s a férfi ezéjének elérésében a legnagyobb gát, s vao egy francia közmondás, a mely a hiba, a bűn okait kutatót pikans czélzással ekkép figyelmezteti: keresd az asszonyt! Hát én nem vagyok ily elfogult önkkel szemben, csak az igazságot mondtam ki, s az önököt valódi széppé tevő szerek esalhatatlanságát bizonyítottam. Ezek teszik fel az önök fejére a koronát, Gondolkozhatnak felettök. — Predikációmát elmondván, most már ezíbalhatnak.

Predikátor.

sebben bebizonyították, hogy a hiuság és a szeretlen ezíezoma szerelme a nőnek eredendő bűne. Ezsaiás próféta leírása után tiszta képet alkotunk magunknak arról a kaczerködő viseletről, arról az örületesség pazar fényezésről, mely a ruházatot illetőleg, a zsidó nők között általánosan el volt terjedve. Azt mondja u. i. a próféta, hogy a zsidó nők fejeken drága főkötöket, füleikben arany függöket, orrukon függő ékességeket, nyakukban arany láncokat és jóillatu függöket hordtak; ujjaik telve valának arany gyűrűkkel, karjaik karperecekkel, lábaik zengő ékességekkel (sarkantyu), mellök kirakva drága gyöngyökkel; szoros ruhákat viseltek, melyeket drága pártávoszorított össze derékukon, fejükről fátyol lengedezett, vállikról redős palást omlott alá, s hajuk szép fodrokba voltak göngyölgetve (felsűtve). Mindezeket felül még rajtuk a fedelek, gombostűk, tütrök, keszkenők és kezelék száma végtelen volt. — Az így leirt viselet után egész kedélyesen, de metsző sarcasmussal teszi a próféta, hogy az akként pávamódjára felöltözött nők az utczin szerteporoszkálván pillongatnak (kacsingatnak). Oh te pajzán, a férfiakat hálába kerítő népség! Ilyen voltál, vagy is leszesz világeletemben, már Ádám apánk női esabitásnak esett áldozatul!

Önök kedves hölgyeim rágalomnak állítják mindezt, s akaratos kis fejek csak azért is büszkén emelődik az ének, s pusztá daczból megteszik, még ha szavaim súlyát mélyen érzik is, hogy a föltárt történeti tények előtt teljesen szemet hunynak, — legfőtebb kitétemet megtudva egy kiesit megezibálják üstökömet. Nem bánom, csak hallgassanak meg.

Eddig azt mondtam el, hogy minők önök kivülről, — most következnek, hogy belsejüket is megvilágosítsam, de már erre nem vállalkozom. Az önök lelkébe látni nem adott földi halandóknak. Tény, hogy a ezivilisáció előrehaladó, nem tagadom sok tekintetben áldásos utjában iszapot is hány az önök lelkületébe, oly meggondolatlanul elhamarkodott, tulzó követelésekben nyilatkozik. Nem vallom a hosszú haj, rövid ész elvét, s készséggel bolátom azokat a

is. Ámde a ki estefelét tért haza, már a falu kezdetén olyan jeleket vehetett észre, melyek nem jóra mutattak. A rekkenő forrásig vihart sejtették, de aligha olyan gyászos kimenelet, mint a milyen később bekövetkezett. A sűrű villámcsapásokkal lezuhogó jeges zápor nagy aggodalmat okozott a gazdaközösségnek, s kiki felve gondolt a vihar végére. — Eközben egyszerre megkondult a vészharang, mert egy épület tetejéről láng csapott fel. Az épület — magtár-féle — már rendeltetésenél fogva is kevésbé tűzfeszék lévén mint a más ezéla szolgálók, nem látszott annyira veszélyesnek lenni, hogy — mint ilyenkor a köznépnél szokott jelentkezni — fejet vesztve bámulják a tüzet, a helyett, hogy oltanak. Míg az egyik falu végén a még féktelenül nem vált elemet sikerült elnyomni, egy más udvarba jámbor igavonó kerdőz állatot fejtettek ki fehér kabátjából, mint a lucernaevés és mértékelen vizivás ártatlan áldozatát, a helybeli székálló bosszuságára.

Mind ezek csak a bevezetést képezték az éjjeli zivatarhoz, mely tetőket bontott, fákat tördelt s hasogatott, tüzet gyújtott, sőt emberi életet is követelt áldozatul. Az éjjeli órákban féktelenül vált szél és eső viharban a menykővek sűrűen hullottak s a cikázó villám fényétől megvilágított éjjelen nem egy házban virrasztottak aggodalmak közt. Egy ilyen házban is a családány az ablakból nézte hol remegve, hol gyönyörködve a természet minduntalan megújuló, borzalmasan szép játékát, midőn egyszerre csak hátra hanyatlott — meghalva villamtól sújtottan. Estében a köölaj lámpát is leverte, de sem ez, sem a házban maga után rombolási nyomokat hagyott istenyaila — szerencsére — tüzet nem szítottak.

Majd az utca lett népes, hangos beszéd s léptek dobogása állította talpra azokat is, akik addig fekhelyökről hallgatták a vihar zugását. Pálfalusiak jöttek hirt adni és segítséget kérni, mert templomuk tornyát felgyújtotta a villám. Itt leginkább az segített, hogy a meggyújtott torony bolt-hajtás és vassal bőven van egybekapcsolva. Ambar a tető leégett, sőt a fal is megpedezett, mégis sem a harangláb, sem a harangok nem szenvedtek a legkisebb sérülést sem. A templom teteje csak megrongálódott.

Igy virradtunk június 22-ére. Ugy beszéltek, hogy az ide látszott éjjeli nagy viláosság, egy — a villámtól felgyújtott — ház tüze volt Zeherjén. Valamint egy második emberélet is veszélyben forogta. ha az t. i. nem mende-monda, hogy a Jánosiból Kurinczra költözött intézeti kovásmesternek a feleségét, kit a villám szele lesújtott, reménytelen állapotban szállították be Rimaszombatba.

Az efféle események mellé még csak a fővárosi politikai lapok legújabb nyugdíjaztatási s előléptetési híreit kell olvasni, hogy nagy költőnkkel felsőhajtsunk:

„Rész időket élünk,
Rész csillagok járnak,
Isten ója minden bajtól,
Mi magyar hazánkat.”

S. a.

Jánosi, 1886. Jul. 22.

T. Szerkesztő ur! A jelen nyár viharos időjárása sokszor megijesztetett bennünket; nevezetesebb károkat azonban mind ez ideig nem szenvedtünk. Dörgés, villámlás és menykőhullás volt elég, de épületekben és emberéletben kárt nem tett. A folyó hó 21-ikén a kárpátoktól jövő felleg azonban már itt hagyta szomorú látogató-jegyét. Délután három négy óra közt kezdődött a vihar s ahg hitte valaki, hogy a jelentéktelennek látszó felleg oly nagy riadalmat fog okozni. Egyszerre azonban megeredt a nagyszemű eső és zuhogott nagy erővel, és sebességgel, közben folyton villámlott és dörgött, míg egyszer aztán nagy esattannással levágott Varga Miklós jános lakos házatól külön álló, eszerpelt fedett kamarájába s egyszerre tüzet is fogott. A veszedelmet jókor észrevették s azonnal jelezték is a toronyból, a folyton szakadó eső és már megindult jég hullás miatt azonban eleinte kevesen érkeztek az oltásra. Az eső szüntével tömegesen jöttek a mentők s ha egyebet nem tehettek is, de legalább a tűz tova terjedését megakadályozták. Szerencse, hogy szélesenedő idő volt, mert különben a padra rakott égy széna tüze a közvetlen közelben levő szalmás tekarmányú megrakott csűrőkre is átharapódzik s a község jelentékeny részét elhamvasztja. Nem tudom feltehető-e az, hogy a kipattant villámszíkra pályája közben két ágra szakadjon, de nagy a valószínűség, hogy ez történt, mennyiben a fentemlített villám egyszerre két helyre csapott le, egyik a már neveztem kamarába, a másik pedig egy harmadik ház kéményébe, ez utóbbi helyen azonban tüzet nem csinált, hanem a kémény falát rongálta meg. Ugy hallom, hogy Simko Nándor ur, az első magyar általános tűzkárbiztosító intézet főügynöke, a kár megtérítését megígérte. Ime, mily hamar hasznát vesszük a tömeges biztosításnak, pedig a község nagy része mind ez ideig ellenszenvvel viseltetett iránta.

A vihar dereka július 22-én reggeli fél három és fél óra közt vonult el felettünk. Ekkor már megoszlott a veszedelem Jánosi és Pálfala, az anya és leánya között. — Jött rettenetes apparattal, a szakadatlanul cikázó villámok előre sejtették velünk, hogy rettenetes vihar kitörésére lehet kilátásunk. Az eleinte távol hangzó dörög mind közelebb jött, három óraker aztán egyszerre kitört, s még a féllóhat is felriasztá edes álomból. A villámlás, recsegés, ropogás, dörgés, az omló eső, a nagy erővel jelentkező szelvihar olyan volt, mint az utolsó ítélet harsonája. Nem is ment el eredmény nélkül. Itt Jánosiban agyoncsapott egy öreg asszonyt, Szekeres Zsuzsannát, ki az éjszakát, beteg-ágyat fekvő leányánál töltötte. Álomból leánya költötte fel, s meggyújtatta vele a lámpát, melynek végeztével az öreg asszony kikönyökölt az ablakba, s bámulta a természet borzalmas játékát. Leánya kérte, hagyja ott az ablakot s üljön ágya szélére, mert ő fel. Az öreg vizgaltta: „ne félj édes leányom, hiszen Isten kezébe vagyunk; én már nyugodtan mennék az én Krisztusomhoz.” Abban a pillanatban rácsapott a villám, s azonnal halva rogyott össze. A házban rajta kívül ott volt leánya s két kis unokája, ezeknek az ijedségen kívül egyéb bajuk nem történt. A mint a villám lecsapott, a gyertya egyszerre kialudt, s a hálálra ijedt asszony felkapta gyermekeit, s vonszolta őket kifelé, segítségért kiáltva. Hangot nem hallott, csak úgy rémlett, mintha egyszerre tizenöt helyen gyújtottak volna gyufát a szobában. A villám a háztető homlokzatán csapott be, épen azon ablak felett függőleg irányban, a hol a szegény öreg könyökölt, tüzet nem csinált, még a ruhát sem gyújtotta meg rajta. Az orrán és mellén voltak égési sebek. Mikor a villámszíkra

az öreg letért, körüljárt a fal mellett a szobában, s végül a takarékhányat rombolta szét. Ugyanekkor még lecsapott a villám Borbély László ur kertjébe is és ott egy deszkából — gyermek mulatóhelyül — készített kis házikót rombolta össze; a kertek alatt pedig fába vágott és azt lombkoronájától s héjától fosztotta meg.

Tovább ment aztán a vihar a szomszéd Pálfalába s mindjárt a legelső villám lecsapott a ref. egyház faszindely fedett tornyába s azt egyszerre lángba borította; a megremült lakosság összefutott, mentésre azonban gondolni sem lehetett; belőlről nem lehetett feljutni a tetőre, mert boltozva van s a boltozat nyílása vasajtóval van elzárva, mit ha felnyitnak a tűz egyenesen a harang házba omlik, kívülről sem lehetett hozzá jutni, mert oly hosszú létra, vagy tűzoltó horgos kötél nem állott rendelkezésükre. Tétlenül kellett nézni a magasba csapkodó lángokat, legfeljebb csak annyit tehettek, hogy a templomtetőt és a szomszédos házakat oltalmazták. Így aztán a templomtető, harangház teljesen épen maradt, csupán a lezuhanó toronygomb tört össze nehány eszerpeltet a templom és ezinterem tetején.

Kint a határban egy buza esomóba csapott le a villám, s azt teljesen elhamvasztotta.

Ime, ily esőtől jött reink a veszedelem. Még nem bontakoztunk ugyan ki az ijedségből, de hisszük, hogy a közakarát s a pálfalvi község szelőkörben ismert vallásos buzgósága és áldozatkészsége nem sokára helyreállítja a toronytetőt. Együttal azonban nem mulaszthatjuk el kifejezni abbéli ohajtásunkat: vajha minden községnek volna az ily alkalmakra tűzfeszékendője!

Nem lehet nem kívánnom, hogy máskor jobb hírekkel kedveskedhessek e lap hasábjain.

r. l.

Meghívás és kérelem.

A „Gömörmezei magyar közművelődési egyesület” balogvidéki körének megalakítása céljából folyó évi augusztus hó 24-én délelőtt 10 óraker. Felső-Balogon a ref. népiskola tantermében értekezlet fog tartatni.

Midőn ezen értekezletre az egyesületnek minden balogvidéki férfi és nő tagja, a hazafias község tisztelttel meghívatik, felkératik egyszerűen, hogy abban tömegesen részt venni, a hazafias célt előmozdítani, a kör megalakítását lehetővé tenni sziveskedjék.

Pádár, 1886. július hó 24-én.

Vitéz Lajos, ev. lelkész.

Meghívás.

Elnöki megbízás folytán van szerencsém a „Gömörmezei magyar közművelődési egyesület” rimaszombati körének választmányi tagjait tisztelettel felkérni, hogy a ma vasárnap (július 25-én) délelőtt 11 óraker Rimaszombatban, a városküzán tartandó választmányi ülésen megjelenni sziveskedjenek.

Rimaszombat, 1886. július hó 25-én.

Lőrinczy György, jegyző.

Hírek és vegyesek.

Ő cs. és kir. Fensége Vilmos főherceg, a helyben állomásozó tüzérség megszemlélése céljából tegnap délután városunkba érkezett. A vasuti állomásnál a város képviselőiben Szabó György polgármester, a tüzérség részéről pedig Biehler Adolf őrnagy fogadták a magas vendéget, kit a nagyszámúban összegyűlt község lelkes éljenekkel üdvözölt. Ő fensége kíséretével együtt egyenesen a megyeházára hajtatott. Bevonulása alatt a rokonszenves fogadtatás az utcákon és a főtérén egybegyűlt község részéről ismétlődött, a megyeházán pedig Fáy Gusztáv főispán és Bornemisza László alispán üdvözölték a fenséges urat.

Nyiregházáról vesszük a következő sorokat: A helybeli ág. hitv. ev. egyház f. hó 18-án tartott közgyűlésén, t. Kozlay József urat — a megtartott s sikerült próbaszónoklat után — egyhangulag segédlelkészeül megválasztotta, s a mint ma értesültem a főtisztelendő püspök ur Rozsnyón, f. hó 29-én fel is szentelendi. — Mi csak örülünk, hogy Rimaszombat már a harmadik oly kitünő segéd-lelkészt nevelte minékünk. Egy presbyter.

Gyászjelentés. Dapsy Mária férjzett Batta Samuné, a férje s ettől származott gyermekei: Mária, Bertalan, Samu, Lidia és Terézia, ugyszintén Dapsy Lidia és Dapsy Erzsébet, — a többi számos rokonok nevében is. — fájdalomtelt szível jelentik a jó apa, ipa, illetőleg nagyapa Dapsy Dapsy Pálnak folyó évi július hó 18-án, délutáni 5 óraker, életének 73-ik évében, hosszas szenvedés utáni végelgyengülésben történt gyászos kimúltát. — A megboldogult hűlt tetemei folyó hó 20-án, délután 3 óraker fognak a bejei sírkertben a helyét hitvallásu szertartás szerint örök nyugalomra tétetni. Údv és béke az élhunytak!

A gömörmezei közművelődési egyesület évi nagygyűlését folyó évi augusztus hó 10-én tartja Rimaszombatban a megyeház disztermében.

A tamásfali kisdudovó intézet javára ma délután 3 óraker (kedvezőtlen idő esetén jövő vasárnap) Galik József udvarában nyári mulatság tartatik, a kisdudok szavalása és társasjátékával egybekötve. 20 kros belépti díj mellett. Az intézet Kovács J. k. a szakavatott vezetése alatt egy éve áll fenn, s ez alkalommal első ízben tesz próbát a nyilvánosság előtt. E próba lesz hivatva megmutatni, hogy a magyarosodás ügye Tamásfalván mily jövővel bír.

Magyar istentisztelet és konfirmáció lesz augusztus hó 8-án Meleghegyen, ez egészen tótajku községben.

Pusztító zivatar vonult végig e hó 21-én délután és 22-én éjjel a rima völgyén. Tikkasztó forrás, majd utóbb sűrű villámlás és dörgés jelezte jöttét. Nagymérvű pusztításról két vidéki levelünk tartalmaz tudósítást, melyhez kiegészítőleg megjegyezzük, hogy a városunk tulajdonát képező Szabata pusztán is a koresmaépületben tetemes kárt okozott. A villám csaknem az egész háztetőt leütötte, a kéményt felerészben bedöntötte s a kőnyha menyezettét áttörte. Szerencsére itt emberélet nem esett áldozatul.

Dalestélyt rendezett e hó 24-én a „Losonezi Dalegy” let” pécsi útja költségeinek fedezésére a katonai zenekarközreműködése mellett. Az estély bazárral és tánczezel vol-

összekötve, s műsorozata a következő számokat tartalmazta: 1. Pécsi induló. — 2. Huzzad cigány, Huber K.-tól. — 3. Kápolna. Beckertől. — 4. Nyitány „Ilka” dalműhöz, Doppler F.-tól. Előadja a katonai zenekar. — 5. Elmegyek. Lányi E.-tól, férfikarra írta Kovács E. — 6. Falu végén. Vusehing K.-tól. — 7. Magyar királydal. Liszt F.-tól; a katonai zenekar kísérete mellett.

Dalárdánk érdekében. A „Losonez és Vidéke” f. július hó 18-iki számában következőket közli: „A losonezi városi képviselő testület, a losonezi „Takarék- és Hitelbank,” a „Négyrémegyei népbank” háromszor koszoruzott dalegyesületünk iránt meleg érdeklődésüknek és elismerésüknek nagylelkű és fényes tanubizonyságát adták, midőn az előbbi 200, az utóbbiak pedig 100—100 frttal járultak a működő dalkör pécsi uti költségeihez. De városunk községse sem fukarkodik a dalegyesület iránti áldozatkészségében. Így a losonezi dalegyesület által Pécsset nyújtandó versenydíj: 40 arany — 200 frt gyűjtés útján már jóformán biztosítva van. A f. hó 24-én szintén a pécsi uti költségei javára rendezendő, közvacsorával egybekötött tánczvizgalom költségeinek fedezésére pedig — mint halljuk — az „áldott női kez” már eddig szintén 200 frt körül gyűjtöttek.” — Bizalommal irányozzuk a nemes város, intézeteink és községünk figyelmét az áldozatkészség eme szép versenyére. A mi dalárdánk anyagi viszonyai sokkal kedvezőtlenebbek, mint a losonezi dalegyesületé, minélfogva az előbbinek anyagi segélyezése oly alkalommal, midőn városunk érdekében szándékozik a nyilvánosság elé lépni, még kívánatosabb és indokoltabb, mint szomszédainknál. Az előző évek tapasztalatai után most, midőn az ut jóval költségesebb, bizony nézünk eleje az említett tényezők nagybecsű támogatásának. Ez a tér az, a hol az anyagi befektetés kétségkívül értékes morális javakban térül meg.

A „Gömörmezei magyar közművelődési egyesület” javára városunk ifjúsága által e hó 18-ikán rendezett táncmulatság kitünően sikerült. A jelentékeny siker kivívásának érdeméből az oroszánrészt a vigalom tevékeny rendezőit illeti, kik közt, dr. Marikovszky István uralr élükön, társaséletünknek több ismert alakja iparkodott kielégíteni a nagyszámú és intelligens község fokozott igényeit. A szeszélyes napugár is szívesen szolgált ezuttal a jótékony célnak azzal, hogy „meleg” mosolyával számos látogatót tűzött árnyas ligetünkbe, de viszont kissé késleltette is a táncz kezdetét. Talán büntetésül történt, hogy aztán nem láthatta a végét, mely a mamák és garde-des-dames-ok visszavonulása következtében, kellesténél korábban, esti 10 óraker következett be.

A termelők érdekében figyelmet keltő hirdetést boesított ki a „Losonezi gőzmalom” igazgatósága, mely hivatva van, — habár kis körben is — a gazdasági túltengést elleszulyozni. Hiszen igen jól tudjuk, hogy a termelő község alig képes becsáron alól is eladni valamit, különösen akkor, ha nem élelmes alkusz kezébe került; ha pedig alkusz közvetítéssel adja el buzáját, a netalan mutatkozó hasznót ez teszi zsebre. Így mi örömmel hívjuk fel termelő községünk figyelmét a lapunk jelen számában közölt hirdetésre.

A „Pesti Hirlap” a község által oly igen kedvelt, közháznu rovatait július hótól kezdve ismét gyarapította egygyel, hogy ma mar minden szerdán „Kertészeti Ujság,” minden péteken „Gazdasági Ujság,” s legújában minden esütörtökön „Házi Tanácsadó” című melléklapokkal jelenik meg. Így egyesíti ezen, a magyar község által oly példátlan mérvben felkarolt, naponkint több mint huszszor példányban megjelenő napilapunk a hasznost a mulatságossal, mert a politikai és társadalmi kérdések pártatlan, komoly és beható fejtegetése mellett a „Pesti Hirlap” kiváló súlyt fektet a mulattató elemre, s ez épen az, miben egy más magyar lap sem versenyezhet vele. Ehez járul az összes napilapok közt kétségtelenül leggazdagabb hirovata, s a sok eredeti távirati tudósítás; mind oly előnyök, melyeket az olvasóközönség nem becsülhet meg eléggé s mégis könnyen hozzájuthat, mert a „Pesti Hirlap”-nak rendkívüli elterjedése mellett rendkívüli az olcsósága is: egy óra 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr., s az előfizetés a hó bármely napján kezdhető. Mutatványszámokat is küld a kiadóhivatal (Légrády-testvérek, Budapest, Nádor-utca 7. sz.) egy hétig ingyen és bérmentve.

A „Képes Családi Lapok” 43. számának tartalma: A roz vilag. (Elbeszélés, vége.) Balázs Sándortól. — Balaton. (Költemény.) Ábrányi Emiltől. — A javasasszonyokról. Sirisaka Andortól. — Ecset és korona. (Franczia elbeszélés.) Fordította G. Balogh Arthur. — Egy asszony regénye. Gelért Jenőtől. — Szerlem a holdban és a föld alatt. (Angol regény, folytatása.) Ifj. Golenich Ferencztől. — Képmagyarázat. — Mindenféle. Képeink: Viaskodás egy saskeselyűvel. — Az állatgyógyintézetben. — Az állatszeliidítő nő. Melléklet: „Egy anyakönyv titka.” (Társadalmi regény, Kászonyi Dánieltől.) 241—256 oldal. A borítékon: Heti-naptár. — Sakk-talány. — Számítási fejtörő. — Megfejtések. — Megfejtők névsora. — Jutalmak. — Hymen. — Gyászrovat. — Apróságok. — Szerkesztő postája. — Hirdetések. Előfizetheti: Mészner Vilmosnal, Budapest IV. ker. papnövelde-utca 8. szám.

Nyilvános számadás

a „Gömörmezei magyar közművelődési egyesület” rimaszombati köre által a nevezett egylet javára, folyó évi július 18-án rendezett nyári tánczvizgalom bevétele s kiadásáról:

Belépti díjakból befolyt összesen 73 frt — kr.
Felülfizetésekben . . . . . 10 frt 30 kr.

Összesen . . . . . 83 frt 30 kr.

A kiadás, biz. elszámolás szerint 55 frt 10 kr.

Bevételi fölösleg . . . . . 28 frt 20 kr.

Felülfizettek: mélt. Fáy Gusztáv főispán ur 1 frt, Fáy

László országgyűlési képviselő 1 frt, Polgáry Károly 30 kr. Böhm Józsefné 40 kr. Jakovetz Alajos 10 kr. Terhes Pál 70 kr. Molnár Lajosné 10 kr. Dapsy József 40 kr. N. N. 10 kr. N. N. 10 kr. Konyha Gézané 10 kr. Lukács Géza 30 kr. X. Y. 10 kr. Marton János 70 kr. Dr. Szabó Samu 70 kr. Braun Zsigmond 20 kr. N. N. 10 kr. N. N. 10 kr. Szirmay Gyula mentelparancsnok 1 frt. Ifj. Török László 70 kr. Dr. Marikovszky István 2 frt.

Fogadják e nemeslelkű adakozók, a jelenlévő lelkes község, s áldozatkész rendezőség az egyesületnek e helyen is kifejezésre juttatott elismerését s köszönetét.

Rimaszombat, 1886. évi július hó 24-én.

Süteő István,

mint a G. K. E. rimaszombati körének pénztárosa.

Hivatalos közlemények.

Gömör megye alispánjától.

Hirdetmény.

7913. sz. A törvényhatóságokról szóló 1886-ik évi XXI. t. cz. életbe lépése tárgyában, folyó év július 8-ról 37721. szám alatt kelt belügyminiszteri körrendelet érdemleges tárgyalása, — a törvény értelmében szükséges intézkedések előleges elrendelése, nemkülönben több fontos és sürgős ügy érdemleges elintézése végett is — rendkívüli meggyűlöltetési közgyűlés megtartása vált szükségessé.

Ezen rendkívüli közgyűlés határideje — főispán ur ő méltóságával egyetértőleg, folyó évi **augusztus hó 10-ik napjának d. e. 9 órájára** Rimaszombat városba kitűzve, ezen intézkedés köztudomásra hozatik, s a megyei bizottság t. tagjai felhivatnak, hogy minél nagyobb számban megjelenni, s a tanácskozás tárgyát képezendő közérdekű ügyek elintézésében résztvenni sziveskedjenek.

Rimaszombat, 1886. évi július hó 16-án.

Bornemisza László, alispán.

Rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázat.

814. sz. — A vezetésem alatti rimaszombati kir. törvényszék területén levő tornallyai kir. járásbírósnál üresedésbe jött évi 500 frt fizetés és 100 frt lakpénzzel javadalmazott irnoki állomás betöltése czéljából igazságügyi miniszter ur ő nagyméltóságának folyó évi július 17-én 2578. sz. a. kelt rendelete értelmében pályázat nyitattik. Minélfogva felhivatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni ohajjták, hogy életkorukat, szakképzettségüket, nyelvismeretüket, s eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt s kellően bélyegzett folyamodványukat jelen hirdetménynek a hivatalos lapban harmadszori közzétételétől számított tizen-négy nap alatt, és pedig a közhivatalban állók főnökeik útján hozzám annál bizonyosabban benyújtsák, mert a később beérkezendő kérvények figyelembe vételén nem fognak.

Rimaszombat, 1886. július 22.

Fornét Jenő, kir. tszéki elnök.

Felelős szerkesztő: **RÁBELY MIKLÓS.**

Magán-hirdetések.

Tanonczul

egy jó családból való, jó erkölcsű fiu, ki 3—4 gymnasiális vagy polgári iskolai osztályt végzett, a magyar és tót nyelvet beszéli, alólírottnál azonnal felvétetik.

Csenka Albert

vegyeskereskedésében Nagy-Rőzén.

Kereskedő tanulólul

egy helybeli vegyeskereskedésbe, egy jó házból való 13—14 éves ifju, azonnal felvétetik. — Hol? megmondja e lap kiadója.

Magyarország leghiresebb s legzén-savdúsabb ásvány vize, a

SZOLYVAI

mely savanyúvíz. borral vegyítve, a legkellemesebb üdítő italt nyújtja; gyomor- és idegbajokban gyors és kitűnő segélyt ad; tüdő-, hörgbántalmaknál, húgycsőhólyag hurutoknál és járványos betegségek alkalmával kitűnő gyógyszer képez, — mindenkor megrendelhető

MARSALKÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvízberlőnél **Nyiregyházán**; s kapható jelesb gyógyszerárakban, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben is.

Hirdetés.

A t. cz. közönség tudomására hozatik, miszerint a **rimaszombati földmives-iskola gazdaságában** a tej egy részéből

kemény sajt

készítetik s árvasittatik.

Az áruba boesátott téglánydad alakú sajtadarakok 1-25—1-50 kgm súlyúak. A sajt kapható **kilogrammja 60 kron a földmives-iskolánál, Kern Adolf** ur kereskedésében és **Tóth Gusztáv** ur péküzletében Rimaszombatban.

A sajtok egy része juh-, más része tehéntejből készül. **A földmives-iskola igazgatósága.**

Földbirtokosok és gazdák figyelmébe.

Van szerencsénk a vidék t. földbirtokosait és gazdáit ezennel tiszteletteljesen kiértesíteni, hogy az idény megnyitával buzaterméseiket, a legkisebb mennyiséget úgy, mint a legnagyobbakat mindig a **legmagasabb napi árakon** megvenni készek vagyunk.

Hogy a környék termelőinek egyenes és közvetlen összeköttetése a gőzmalommal, tehát a fogyasztóval, csakis az előbbieknél válhatik és válik előnyére, azt bővebben kiemelni szükségtelen, csak arra szorítkozunk, hogy a t. termelő urakat biztosítjuk, hogy a buza átvételét és a kötések legombolyítását mindig a **legkülansabb módon** eszközöljük és **mentül gyorsabban**, azonnali készpénzfizetés mellett a felek legnagyobb meglegedésére fogantositjuk, miért is reméljük, hogy a termelő urak buzaeladási ajánlataikkal bizalommal s közvetlen hozzánk fognak fordulni.

A buzavásárlást **malomhelyiségünk irodájában** eszközöljük, hetivásárok alkalmával pedig a vásártéren levő buzavásárlási raktárunkban. (Fretska-féle ház).

1—4

LOSONCZI GŐZMALOM.

Haszonbéri hirdetmény.

1576. sz. — Sajó-Gömör város tulajdonát képező királyi kisebb kiváltságos jogok és ingatlanok ugymint:

1. A „Vámház“ vendéglő és italmérési joga a hozzá tartozó szántóföld és réttel együtt 200 frt kikiáltási árban.

2. A város területén két helyen szabadon gyakorolható feléves bormérési jog. A városi pinzével együtt kikiáltási ára 20 frt.

3. A vásárjog 200 frt kikiáltási árban.

A „Husz forintos“ dűllőben levő mintegy 96 hold kiterjedésű szántóföld és rét: kikiáltási ára 1000 forint; — nyilvános árverés útján S.-Gömör város házában **folyó évi augusztus hó 8-ik napján d. u. 3 órakor**, 1887. elejétől számított hat évre haszonbérbe kiadatik, hova a bérleti ohajtók azon megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az árverés megkezdése előtt tartoznak biztosíték gyanánt a kikiáltási ár 10%-át készpénzben letenni. — Bővebb felvilágosítás a városi előjáráságtól nyerhető.

Sajó-Gömörön, 1886. évi július hó 8-án.

Záhonyi János,

Ifj. Deák-Pál András,

jegyző.

biró.

Árverési hirdetmény.

A rimamurány-salgótarjáni vasmű-részvénytársaság tulajdonát képező és a kokovai 102. számú telekjegyzőkönyvben foglalt 178. népsorszám alatti lakház és belsőség a folyó 1886. évi augusztus hó 9-én délután 10 órakor Kokova község közházánál megtartandó magánjellelű árverésen el fog adatni, hova a kitiűzött időre a venni szándékozók ezennel meghivatnak.

Árverelni szándékozók 200 frt bánatpénzt tesznek le. Az árverés alá boesátott ingatlan 1000 frt vételáron alul semmi esetre sem fog eladatni. A vételár fele az árveréskor azonnal, másik fele pedig 6%-os kamattal az árveréstől számított félév alatt fizetendő. — Az árverési feltételek egyébként alólírottnál bármikor megtekinthetők.

Rimaszombatban, 1886. évi július hó 20.

1—3

Marton János,

társulati ügyvéd.

Hirdetmény.

1696. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **tornallyai Takarékpénztár** végrehajtónak **Jakab László** végrehajtást szenvedő elleni 160 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. tszék területén levő Otrókocs község határában fekvő az otrókocsi 4. sztkvben A. 1—8. sorsz. a. foglalt nemesi birtokból **Jakab László** illető fele részére 900 frt, az otrókocsi 99. sztkvben A. 1—2. sorsz. a. foglalt **Jakab László** nevére írott 2 drb szántóföldre 750 frt és az otrókocsi 71. sztkvben A. 1—3. sorsz. a. foglalt birtokból s azzal összekötött regalejogból **Jakab László** illető $\frac{3}{4}$ házhely utáni jutalékára az árverést 300 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi augusztus 12-ik napján délelőtt 10 órakor Otrókocs községben, a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis az otrókocsi 4. sztkvi birtokra 90 frt, a 99. sztkvi birtokra 75 frt és a 71. sztkvi birtokra 30 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42.§-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombatban, 1886. márczius hó 12. napján. A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság. **Fornét**, kir. tszéki elnök.

Koresma bérlet.

A lénártfali koresmáltatási jog a hozzátartozó épületekkel 1887. évi január 1-től számított három évi időtartamra a községi bíró házában **folyó évi augusztus 2-án d. e. 10 órán** tartandó nyilvános árverésen bérbe adatik.

A közelebbi feltételek **Molnár Viktor** földbirtokosnál Abafalán (u. p. Bánréve) megtekinthetők.

Regale-jog haszonbérbeadás.

A horkai közbirtokosságot illető regale-jog, mely Horka községben (vasuti-, posta- és távirada-állomás) a koresmahelyiségben gyakoroltatik, az 1887. év január 1-ső napjától kezdve, **hat évre, folyó évi augusztus hó 22-én d. e. 10 órakor** a község házában megtartandó nyilvános árverés útján haszonbérbe kiadatik, mire a bérleti szándékozók 10% bánatpénzzel ellátva meghivatnak.

A feltételekre nézve felvilágosítást ad, sőt a bérletre folyó évi augusztus hó 12-éig zárt ajánlatokat is elfogad

1—3

Hevesy Bertalan,

közbirtokossági megbízott Tornallyán.

Hirdetmény.

4405. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Balázs János** végrehajtónak **Körösi Judita** és **Erzsébet** mint **Körösi Nagy Erzsébet** örökösai végrehajtást szenvedő elleni 126 frt 50 kr, tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Horka község határában fekvő a horkai 19 sztk. foglalt $\frac{1}{4}$ urbéri telekből **Körösi Nagy Juditát** tulajdonjoggal illető s nevében álló $\frac{1}{3}$ rész jutalékára az árverést 728 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1886. aug. 27-ik napján d. e. 10 órakor Horka község bíró házában megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 72 frt 80 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1886. évi július hó 2-ik napján.

A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Fornét, kir. tszéki elnök.

Birtok bérbeadás.

Gömör megye Horka községében fekvő tagosított birtokom, mely áll: 140 hold szántóföld-, 40 hold rét-, és 523 hold erdő- s legelőből, — az **1887. évi január hó 1-ső napjától kezdve** több évre haszonbérbe kiadatik.

A bérbeadandó birtok iránt felvilágosítást ad bármikor birtok-felügyelőm Horkán (vasuti-, posta- s távirada-állomás), s a bérleti feltételek megtudhatók nálam a tulajdonosnál Tornallyán

Hevesy Bertalan,

földbirtokos.

1—3

Hirdetmény.

2520. sz. — A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Jankosik János** végrehajtónak **néh. Ifj. Selling János** örökösai és **Galovics János** végrehajtást szenvedő elleni 153 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Nasztraj község határában fekvő a nasztraji 51. sztk. foglalt A. 1—18. sor sz. a. $\frac{1}{3}$ urb. telek, rajta lévő ház s hozzá tartozó urb. erdő s legelő illetményből **Ifj. Selling Jánost** illető $\frac{1}{3}$ részére 695 frt, nasztraji 75 sztk. A. 1—17. sor sz. a. külső birtokból **Ifj. Selling János** nevében álló felerészére 273 frt, a nasztraji 50 sztk. foglalt **Galovics János** nevében írott 42. 43. 44. hrsz. alatti beltelek 43. sz. házra, erdő s legelő erdő illetményre az árverést 222 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1886. évi aug. hó 9-ik napján d. e. 10. órakor Nasztraj községben a községi bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak. — Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis a nasztraji 51. sztk. birtokra 69 frt 50 kr, 75. sztk. birtokra 27 frt 30 kr, az 50. sztk. birtokra 22 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. — Kelt Rimaszombatban, 1886. évi ápril hó 20. napján. A rimaszombati kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Fornét, kir. tszéki elnök.